

RIKSDAGENS SVAR 39/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av kärnenergilagen

Ärende

Regeringen har till 2011 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av kärnenergilagen (RP 145/2011 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 3/2012 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lag:

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kärnenergilagen (990/1987) 2 § 4 mom., 3 § 1 mom. 9 och 10 punkten, 7 i § 3 mom., 7 i § 2 mom., 7 q § 2 mom., 43 § 2 mom., 53 a § 2 mom., 60 a § och 63 § 1 mom. 8 punkten, sådana de lyder, 2 § 4 mom., 3 § 1 mom. 9 och 10 punkten, 7 i § 3 mom., 7 i § 2 mom., 7 q § 2 mom., 43 § 2 mom., 53 a § 2 mom. och 63 § 1 mom. 8 punkten i lag 342/2008 och 60 a § i lagarna 870/1999 och 342/2008, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1420/1994, 342/2008 och 269/2011, nya 11—13 punkter, till 55 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1420/1994 och 342/2008, ett nytt 5 mom., till 63 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 738/2000 och 342/2008, en ny 9 punkt och till 75 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 342/2008 och 622/2011, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om utförsel av kärnämnen samt av sådana ämnen, anordningar, aggregat och informationsmaterial som avses i 1 mom. 5 punkten finns i rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för

kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden samt i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996). Om ett kärnämne eller annat ämne som avses ovan samtidigt utgör kärnavfall enligt 3 § i denna lag, tillämpas bestämmelserna i denna lag på utförseln av ämnet.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

9) *utförsel* export till en annan stat från Finland eller via finskt territorium;

10) *införsel* import till Finland från en annan stat;

11) *besiktningsorgan* en organisation som verifierar att utformningen och tillverkningen av en kärnanläggnings konstruktioner och anordningar överensstämmer med kraven samt utför kontroller av dem under drifttiden;

12) *provningsorgan* en organisation som utför provningsåtgärder som kräver specialkompetens;

13) *certifieringsorgan* ett oberoende expertorgan som planerar, genomför, utvärderar och verifierar certifieringar av icke-förstörande provningar.

7 i §

Personal

Tillståndshavaren ska utse de personer som ska ansvara för beredskapsarrangemangen, skyddsarrangemangen och kärnmaterialtillsynen vid anläggningen. Till ansvarig person och till ställföreträdare för den ansvariga personen kan endast de utses som Strålsäkerhetscentralen särskilt godkänt för respektive uppgift.

7 l §

Skyddsarrangemang

En kärnanläggning ska ha säkerhetspersonal som utbildats för planering och verkställande av skyddsarrangemang (*säkerhetsorganisation*). Det ska finnas säkerhetspersonal för att skydda transporter och lagring av kärnämnen eller kärn-

avfall som hänför sig till driften av kärnanläggningen.

7 q §

Allmänna säkerhetsföreskrifter

De säkerhetsföreskrifter som gäller säkerheten vid kärnkraftverk kan i tillämpliga delar genom förordning av statsrådet även utsträckas till att omfatta andra kärnanläggningar med kärnreaktor. De säkerhetsföreskrifter som gäller beredskapsarrangemangen vid kärnkraftverk kan i tillämpliga delar genom förordning av statsrådet även utsträckas till att omfatta andra kärnanläggningar samt transporter av kärnavfall.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

I slutet av varje kalenderår fastställer arbets- och näringsministeriet varje avfallshanterings-skyldigs ansvarsbelopp för det löpande kalenderåret och fattar beslut om ansvarsbeloppet för de två följande åren. Ministeriet fastställer samtidigt fonderingsmålet för det följande året. Ministeriet kan avvika från tidtabellen ovan, om det finns grundad anledning till det.

53 a §

Avgift som skall samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning

Skyldigheten enligt 1 mom. uppfylls genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift på 260 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av principbeslu-

tet, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan. Bestämmelser för sänkning av eurobeloppet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Tillsynsmyndighet

Efter det att riksdagen har beslutat att ett principbeslut om uppförande av en kärnanläggning med stor allmän betydelse ska förbli i kraft får Strålsäkerhetscentralen på begäran av den som fått det positiva principbeslutet granska kärnanläggningen och systemen, granska och godkänna planerna för anordningarna och konstruktionerna samt kontrollera och övervaka tillverkningen av enskilda anordningar och konstruktioner. På det område där en kärnanläggning ska bli uppförd får dock inte några arbeten på konstruktioner som påverkar kärnsäkerheten inledas innan tillstånd att uppföra anläggningen har beviljats. Konstruktioner och anordningar som kontrollerats och godkänts av Strålsäkerhetscentralen får användas vid byggandet av en kärnanläggning endast om de överensstämmer med tillståndet att uppföra anläggningen.

60 a §

Tillsyn över och kontroll av tryckbärande anordningar, konstruktioner och mekaniska anordningar

Strålsäkerhetscentralen godkänner tillverkare av kärntekniska tryckbärande anordningar för uppgiften samt besiktningsorgan, provningsorgan och certifieringsorgan för att utföra uppgifter inom tillsynen över tryckbärande anordningar, stål- och betongkonstruktioner samt mekaniska anordningar i kärnanläggningar i den omfattning som centralen anger. Centralen utövar tillsyn över verksamheten vid besiktningsorganen, provningsorganen och certifieringsorganen.

En förutsättning för att ett besiktnings-, provnings- eller certifieringsorgan ska kunna godkännas är att besiktningsorganet, provningsorga-

net eller certifieringsorganet är oberoende i sin verksamhet och ekonomi och att det har en ansvarsförsäkring. Dessutom ska tillverkare, besiktningsorgan, provningsorgan och certifieringsorgan ha ett utvecklat kvalitetssystem, yrkeskunnig och erfaren personal samt sådana metoder och anordningar och sådan utrustning som tillverkningen och verksamheten kräver och som har validerats på adekvat sätt. Närmare bestämmelser om förfarandet för godkännande av tillverkare, besiktningsorgan, provningsorgan och certifieringsorgan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om en tillverkare av tryckbärande anordningar eller ett besiktningsorgan, provningsorgan eller certifieringsorgan inte längre uppfyller villkoren för godkännande eller om tillverkaren eller organet på ett väsentligt sätt har försummat eller överträtt en skyldighet eller en inskränkning som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den eller en bestämmelse i beslutet om godkännande och trots anmärkningar och varningar inte har avhjälpt bristerna i verksamheten kan Strålsäkerhetscentralen återkalla godkännandet. Om det är motiverat för trygghet av säkerheten, kan Strålsäkerhetscentralen, efter att ha gett den berörda tillverkaren eller organet tillfälle att bli hörd, ändra de krav och villkor som ställts i beslutet om godkännande.

Strålsäkerhetscentralen anger vilka kärntekniska tryckbärande anordningar som är av mindre betydelse med tanke på säkerheten och vars tillverkare och provningsorgan inte behöver godkännande för uppgiften enligt 1 mom. samt på motsvarande grunder de stål- och betongkonstruktioner och mekaniska anordningar vars provningsorgan inte behöver godkännande för uppgiften enligt 1 mom. I fråga om dessa ska Strålsäkerhetscentralen fastställa behövliga krav på tillverkarnas och provningsorgans kompetens. Tillståndshavaren ska kunna påvisa att kraven uppfylls.

Ett besiktningsorgan ska följa bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språk-

lagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003) när det utför offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på anställda hos besiktningsorganet när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

63 §

Tillsynsbefogenheter

För den övervakning som förutsätts i denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser samt i de internationella avtal på kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland har strålsäkerhetscentralen rätt att

8) för övervakningen i syfte att förhindra spridningen av kärnvapen ta omgivningsprov och använda utrustning för detektering och mätning av strålning så att det kan säkerställas att verksamhet enligt 2 § 1 eller 2 mom. inte bedrivs utan tillstånd och att de uppgifter som lämnats är riktiga;

9) undersöka en sådan händelse eller ett sådant förfarande vid användningen av kärnenergi

som avviker från det normala och som har eller kan ha väsentlig betydelse för säkerheten vid användning av kärnenergi; den som utför undersökningen får även höra andra personer än sådana som är anställda hos tillståndshavaren, som har del i den sak som undersöks eller som annars har kännedom om saken.

75 §

Sökande av ändring och verkställighet av beslut

Omprövning av ett besiktningsorgans beslut får begäras hos besiktningsorganet. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen. I ett beslut som besiktningsorganet fattar med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20. Lagens 60 a § och 75 § 4 mom. träder dock i kraft först den 1 oktober 2012.

Helsingfors den 29 maj 2012